

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Charakteristika předmětu Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií světové a národní historie
- získávání orientace v historickém čase, pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky...

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci...

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé...

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie...

ENV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů...

MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita...

VMEGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce...

MEDV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Dějepis

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- se učí vyhledávat třdit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- se učí vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- je veden k účinnému se zapojení do diskuse, ke schopnosti obhájit svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů...
- se učí využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je veden k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních

- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- je veden k respektování přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Osvojí si práci s časovou přímkou Osvojí si základní periodizaci dějin Dokáže pracovat s pojmy prostor, čas Uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti Pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány	<u>Pravěk</u> Úvod do učiva dějepisu Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny	M – práce s časovou přímkou, křesťanský letopočet (zařazování událostí do století, tisíciletí)	Doporučené exkurze: Anthropos Brno
Rozpozná vývojová stadia člověka Seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí	Starší doba kamenná <ul style="list-style-type: none"> způsob života jednotlivých vývojových typů člověka 	Z – světové strany, světadíly, základní orientace na mapě světa, ČR Vv – pravěké malby, pojmy, počátky umění Ov – první náboženské představy, kultury OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů ENV – člověk a příroda	
Pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství Pochopí podmínky vzniku řemesel	Mladší doba kamenná <ul style="list-style-type: none"> způsob života a obživy počátky řemesel 	Z – zemědělské oblasti světa OSV – kreativita – výroba keramiky, nástrojů apod.	
Pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	Doba kovů <ul style="list-style-type: none"> rozvoj řemesel a obchodu zánik rodové společnosti 	Z – orientace v mapě	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa ⇒ chápe kulturní rozmanitost světa	Naše země v období pravěku Shrnutí		
Pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států Seznámí se s podstatou společenského uspořádání Seznámí se s projevy náboženských představ	<u>Starověk</u> Oblasti starověkého východu <ul style="list-style-type: none"> • charakteristické rysy oblasti • vývoj společnosti • náboženské představy • počátek písma a kultury • přínos starověkých civilizací Shrnutí	ENV – příroda a první civilizace Z – orientace na mapě Čj (lit.) – eposy, báje, pověsti M, F – starověká věda Ov – náboženské představy, mnohobožství, jednobožství VDO – způsoby vlády, starověké zákoníky	Zdůraznit přínos starověkých civilizací
Pochopí podstatu antické demokracie Chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury Uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých Uvědomí si prolínání kulturních vlivů	Řecko <ul style="list-style-type: none"> • kořeny řecké civilizace • archaické a klasické období • Makedonie • helénismus 	Vv – řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) Čj (lit.) - eposy, řecké báje a pověsti Ov – principy demokratické společnosti, volby, mnohobožství M, F – starověká věda VDO – demokracie, despocie, tyranie, zákoníky	Zdůraznit osobnost Alexandra Makedonského

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

3. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Učí se chápat formy státní moci</p> <p>Uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států</p> <p>Získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin</p> <p>Popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše</p> <p>Dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky</p> <p>Uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy</p>	<p>Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> • království • republika • císařství • počátky křesťanství • římská kultura • rozpad římské říše <p>Shrnutí</p>	<p>Vv – římské umění (stavitelství, sochařství, malířství)</p> <p>Čj (lit.) – římské báje</p> <p>Čj (sloh) – mluvní cvičení, řečnictví</p> <p>M, F – starověká věda</p> <p>Ov – mnohobožství, křesťanství</p> <p>VDO – občanská práva, zákoník</p> <p>VMEGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy</p>	

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, soubory diapozitivů, videokazety, historická beletrie, soubory modelů archeologických nálezů, soubory historických pojmů, obrázkový materiál...

Opakování: srovnávací test v prosinci a květnu

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 7.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Osvojí si periodizaci středověku</p> <p>Seznámí se s uspořádáním středověké společnosti</p> <p>Seznámí se s raně středověkými státy</p> <p>Uvědomí si úlohu křesťanství a islámu</p> <p>Osvojí si znalosti vzniku a formování českého státu, jeho místa a postavení v Evropě</p> <p>Uvědomí si duchovní odkaz doby</p> <p>Učí se charakteristice dobového životního stylu</p>	<p><u>Středověk</u></p> <p>Periodizace středověku</p> <p>Středověká společnost, lení systém</p> <p>Nový etnický obraz Evropy</p> <p>Francká, Byzantská říše</p> <p>Křesťanství, islám a Arabská říše</p> <p>Slované; Sámova říše</p> <p>Velká Morava, Uhersko a SŘŘ</p> <p>Počátky českého knížectví</p> <p>Křesťanství v Čechách</p> <p>Románský sloh</p>	<p>VMESG – formování evropských států</p> <p>MVK – etnicita v Evropě</p> <p>Čj – Staré pověsti české</p> <p>MEDV – první písemné památky, kroniky</p>	<p>Začátek školního roku: opakování učiva 6. ročníku</p>
<p>Poznává změny politické, hospodářské a sociální</p> <p>Učí se charakteristice dobového životního stylu</p> <p>Seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě</p>	<p>Kolonizace, města a jejich význam</p> <p>Středověká vzdělanost</p> <p>Český stát za posledních Přemyslovců</p> <p>Gotický sloh</p> <p>Nástup Lucemburků a vláda Karla IV.</p>	<p>ENV – důsledky jednání člověka na životní prostředí</p>	<p>Středověká kolonizace na Valašsku – vznik Valašského Meziříčí a Vsetína</p> <p>Exkurze Modrá - archeologie</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 7.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci Uvědomí si okolnosti vývoje po husitském hnutí	Kritika poměrů v církvi a husitské hnutí v českých zemích Doba poděbradská Doba jagellonská	Čj – rozvoj češtiny, J. Hus, rozvoj vzdělanosti MKV – náboženská nesnášenlivost katolíků a husitů	
Osvojí si významné změny ohlašující nástup novověku Pozná důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání Evropanů do nově objevených zemí	<u>Raný novověk</u> Hospodářské a společenské změny v Evropě 15. a 16. století Zámořské objevy a jejich důsledky pro Evropu	MEDV – knihtisk VMESG – dopad zámořských objevů na Evropu MKV – poznání jiných kultur	
Seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí	Renesance a humanismus jako umělecký a životní styl	Čj – renesanční literatura	
Seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli	Reformační a protireformační hnutí	VDO – náboženská tolerance a netolerance	
Učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy Pozná předbělohorskou společnost a kulturu	České země po nástupu Habsburků a česká stavovská společnost Náboženské a kulturní poměry v době předbělohorské České země za vlády Rudolfa II.		

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, videokazety, fonetické pomůcky, historická beletrie, obrazový materiál aj.

Opakování – srovnávací test v prosinci a květnu

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 8.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii a v Evropě – rozdělení na katolický a evangelický blok</p> <p>Naučí se poznávat projevy barokní kultury a barokní umělce</p> <p>Seznámí se s procesy formování moderní evropské státnosti</p> <p>Seznámí se se situací českých zemí a habsburské monarchie po třicetileté válce</p> <p>Chápe význam osvícenství jako významného evropského myšlenkového proudu</p> <p>Ujasní si pojem osvícenský absolutismus</p>	<p><u>Novověk</u></p> <p>České stavovské povstání</p> <p>Třicetiletá válka</p> <p>Valašská povstání za třicetileté války</p> <p>Barokní kultura (znaky, památky, umělci)</p> <p>Barokní kultura v českých zemích</p> <p>Evropské státy 17. a 18. st., vznik konstituční monarchie</p> <p>České země po třicetileté válce</p> <p>Vývoj habsburské monarchie po třicetileté válce</p> <p>Osvícenství (pojem, myšlenky, představitelé)</p> <p>Vláda Marie Terezie a Josefa II.</p> <p>Počátky českého národního obrození</p>	<p>Hv, Vv – baroko (stavitelství, malířství, hudba)</p> <p>Čj – barokní literatura</p> <p>VMEGS – jednota evropského baroka</p> <p>VDO – rekatolizace, náboženská nesnášenlivost</p> <p>Čj – počátky NO (J. Dobrovský, J. Jungmann)</p> <p>MKV – požadavek svobody a tolerance</p>	<p>Začátek školního roku: opakování učiva 7. ročníku</p>
<p>Uvědomí si rozpor mezi absolutní mocí a snahami nastupující buržoasie</p> <p>Chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu</p>	<p>Vzestup Velké Británie a koloniálního systému</p> <p>Boj Američanů za nezávislost, vznik USA</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 8.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Uvědomí si důsledky rozbití středověkých společensko-politických a hospodářských struktur</p> <p>Uvědomí si prudký rozvoj průmyslu a společensko-hospodářské změny z toho vyplývající</p> <p>Pozná emancipační hnutí evropských národů</p> <p>Seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození</p> <p>Uvědomí si význam obrozeneckých snah</p>	<p>Velká francouzská revoluce Napoleonské války a Vídeňský kongres</p> <p>Průmyslová revoluce Modernizace společnosti</p> <p>Národní hnutí v Evropě, nacionalismus Klasicismus a romantismus Metternichovský absolutismus České NO (charakteristika, průběh, představitelé)</p>	<p>VDO – USA, VFR: rozvoj svobody a demokracie, ústavnosti a lid. práv</p> <p>ENV – dopad průmyslu na životní prostředí</p> <p>Čj – romantismus v literatuře</p> <p>Čj – národní obrození</p>	<p>Bitva u Slavkova</p> <p>Fr. Palacký – život a dílo</p>
<p>Pozná vyvrcholení emancipačních sociálních a národnostních snah</p> <p>Seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních států</p>	<p>Revoluce 1848 v Evropě (Francie, Německo, Itálie) Revoluce 1848 v českých zemích Sjednocení Itálie a Německa Viktoriánská Británie, Francie za Napoleona III.</p>	<p>VMEGS – shodné požadavky evropské buržoasie</p>	
<p>Uvědomí si dokončení boje spol. skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran</p> <p>Chápe emancipační hnutí českého národa v rámci Rakouska (-Uherska)</p>	<p>Postavení českých zemí v druhé polovině 19. st. Základní rysy národního života (politika, umění, věda a průmysl) Vznik R-U, národnostní problémy</p>	<p>MEDV – NO: obroda českého jazyka, knihy, noviny... MKV – problematika nacionalismu</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 8.

3. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Chápe historický rozměr pojmu rasismus a kolonialismus	USA v 19. st.; občanská válka (Sever proti Jihu)	MKV+VDO – uvědomění si zla rasismu a netolerance	
Uvědomí si důsledky prudkého rozvoje vědy a techniky na lidskou společnost Učí se chápat první polovinu 20. st. jako období ničivých světových válek	Kapitalistická společnost Vědecké objevy a vynálezy První světová válka (příčiny, průběh a výsledky)	F+Ch – vědecké vynálezy druhé poloviny 19. st.	

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, videokazety, fonetické pomůcky, historická beletrie, obrazový materiál...

Opakování – srovnávací test v prosinci a květnu

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 9.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Chápe význam historických osobností jako vůdčího prvku ve společnosti</p> <p>Popisuje úlohu lidské podstaty chování historických osobností, posuzuje odpovědnost jedince či větší skupiny</p>	<p><u>Moderní dějiny 20. století</u></p> <p>Důsledky 1. světové války</p> <p>První čs. odboj a vznik Československa</p> <p>Politický systém 1. republiky</p> <p>Vývoj ve dvacátých letech – hospodářská krize</p> <p>Nástup totalitních vlád (SSSR, Itálie, Německo)</p> <p>Vývoj ve třicátých letech – Německo, postoj Velké Británie a Francie</p> <p>Kultura a umění</p> <p>Mnichovská dohoda a její důsledky</p>	<p>VDO – politický systém 1. republiky, jeho porovnání se současnou strukturou</p> <p>OV- totalitní režimy a demokracie</p> <p>VV a ČJ- kultura a umění mezi válkami</p>	<p>Začátek školního roku: opakování 8. ročníku</p>
<p>Hodnotí roli občana, státu, mezinárodního uskupení při řešení globálních problémů</p> <p>Seznámí se s klíčovými pojmy moderní historie</p> <p>Chápe význam a úlohu demokracie</p>	<p>2. světová válka ve světě</p> <p>Protektorát Čechy a Morava, 2. odboj</p> <p>Holocaust</p> <p>Výsledky 2. světové války – ovlivnění vývoje Evropy</p> <p>Sféry vlivu – železná opona, studená válka</p> <p>Poválečný vývoj v Československu – únor 1948</p>	<p>MEDV- role propagandy</p> <p>VDO- problematika rasismu a (ne)tolerance</p>	
<p>Chápe roli historie jako kulturního poznání</p> <p>Zpracovává aktuální informace v historických souvislostech</p>	<p>Politické procesy, komunistický teror</p> <p>Rozdíly ve vývoji východní a západní Evropy – vojenské a hospodářské bloky</p> <p>Československo – Pražské jaro 1968</p> <p>Normalizace a rozpad ČSFR, Vznik České republiky</p>	<p>ENV- lety do kosmu</p>	<p>Exkurze do KT Osvětim</p>

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, videokazety, fonetické pomůcky, historická beletrie, obrazový materiál... **Opakování** – srovnávací test v prosinci a květnu